

NADNIEMEŃSKI

KURIER POLSKI

Orzeszkowej 13-tel. 16⁰⁰
 Redakcja otwarta od 12-1 i 5-6
 Administracja - 10-1 i 4-6
 Prenumerata miesięczna zł. 4.
 z odnośnieniem i przes. poczt. 4 zł. 50 gr.

№ 98

Rok I.

GRODNO

sobota 8 listopada 1924 r.

OGŁOSZENIA: Za 1 wiersz m/m za tekstem 20 gr. Drobną za wyraz 10 gr. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Miesięczne p/g umowy. Dla ogłoszeń układ stronicowy 8 mi szpaltowy. Każda nowa podwyżka taryfy, ogłoszona w nagłówku, obowiązuje wszystkie już przyjęte za umówienia bez uprzedniego zawiadomienia.

Kino LIRA DZIŚ	Rekor- dowy film!	Kobieta-motyl... Kobieta-bogini... MAE MURRAY Wielki dramat w 8 aktach W roli gł.	Bożyszcze Ameryki i Europy	Pro- gram Mon- stro!
-----------------------------	-------------------------	---	---	-------------------------------

Kino EDEN Dziś	Mistrz ekranów Ameryki i Europy	HARRY PEEL Tajemnica balu maskowego w 10 wielk. akt.
-----------------------------	---------------------------------------	--

Kolarstwo

Nie potrzeba specjalnego wysiłku, aby przekonać każdego, że w wojnie nie tylko nieposłuszną, ale zgoła poważną rolę odgrywa i odgrywać będzie sprawnie i dobrze zorganizowane aparaty łącznościowe. Nie można wyobrazić sobie wygranej operacji, czy nawet niewielkiej bitwy, gdyby środki i łączności były marne i nie funkcjonowały.

Komenda Obozu Warownego Grodno, licząc się z możliwościami wojennymi i chcąc już dzisiaj zabezpieczyć sobie na moment, w którym na zaciąganie linii telefonicznych nie będzie czasu, możność punktualnego nadawania rozkazów i otrzymywania meldunków—już teraz przystąpiła do przygotowania możliwie największej ilości sprawnych kolarzy, tak między wojskiem, policją, jak również i ludnością cywilną. Już od szeregu miesięcy zostały w tym celu zorganizowane w Grodnie trzy drużyny kolarskie: Druż. Garnizonowa, Druż. Policji Państwowej i Druż. przy gimn. państwowym im. A. Mickiewicza. Wszystkie te drużyny pod wytrawnym kierownictwem kapitana Kózkańskiego, przeprowadzały treningi ogólnej sprawności kolarskiej, oraz specjalnej, jak n. p. jazda w maskach gazowych itd. Celem tych ćwiczeń było nie innego, jak tylko możność dopomożenia wojsku w krytycznych chwilach pierwszych dni mobilizacji i wojny.

W niedzielę dnia 2 listopada b. r., jako punkt kulminacyjny prac letnich, zostały urządzone zawody w biegu sztafetowym. Zamierzony bieg szosowy nie odbył się ze względu na deszcz.

O godz. 11-ej rano, na boisku sportowym 76 p. piech. zebrało się nieliczne grono cywilnych i wojskowych zwolenników stosowanego sportu kolarskiego, oraz 22 zawodników-kolarzy. Drużyna gimnazjalna dostarczyła 8 ludzi, policyjna—7, i wojskowa—7. Najpierw odbyła się defilada, którą przyjmował pułk. Zamorski, d-ca 76 p. p., potem wypuszczenie gołębia z depeszą, który poleciał nie zawahawszy się ani chwili wprost do gołębnika, miniaturowy bieg sztafetowy wokół boiska, następnie fotograf zrobił zdjęcie grupy uczestników wraz z obecnymi przedstawicielami władz wojskowych oraz policyjnych.

Zawody odbywały na trzech szosach, na każdą z nich udał się jeden automobil kontrolny. Ja osobiście pojechałem na szosę skidelską, na której odbywała swój bieg drużyna gimnazjalna. Przestrzeń 8 kilometrową dzielącą Grodno od Dziesiątego Fortu, kresu naszej jazdy, przebyliśmy w kilkanaście minut, mijając po drodze młodych chłopczków, którzy pochyleni na swych maszynowych rumakach mknęli niewiele co wolniej od naszego „Ford’a”, o którym szofer twierdził że znakomity fabrykant samochodów zrobił go jeszcze w latach swojej „górnej i chmurnej” młodości. I istotnie, zgrzytająca i sapiąca maszyna nosiła na sobie, wyrity na wieczną rzecz pamiątkę numer: dwadzieścia pięć tysięcy, co wobec kilkunastu milionów samochodów do dzisiaj przez tą fabrykę wyprodukowanych, jest naprawdę dowodem niezwyklej sędziwości poczytyw „półcieżarówki”.

Zawiadomienie

Dyrekcja 1-go Grodzieńskiego Społecznego Kształtującego Gimnazjum Humanistycznego (ul. Bonifraterska № 7) zawiadamia niniejszem Sz. Rodziców i Opiekunów, że w sobotę dn. 8 b. m. w godzinach od 4 do 5 pp. w lokalu gimnazjum klasowi wychowawcy i nauczyciele będą udzielać rodzicom i opiekunom informacji o postępach w nauce i sprawowaniu uczących się. Uprasza się o punktualne przybycie.

Dyrekcja.

Na gruzach, rumowiskach i zgłiszczach potężnego niegdyś fortu, czekaliśmy na rezultaty wysiłków gimnazjalistów. Już w kilka minut nadjechał zdyszany chłopczyna i zameldował się do naszej dyspozycji. Wysłana z Grodna depesza oraz skrzynka z gołębiami pocztowymi podawana przez rozstawione sztafety na szosie, przysłała do nas w 25 minut, a nadana przez nas odpowiedź otrzymano za 21 minut. Muszę tu jeszcze nadmienić, że pogoda była bardzo licha: deszczyk, wiatr i zimno. Jednocześnie z depeszą wysłaną przez kolarską sztafetę, wysłaliśmy drugą, przez gołębia pocztowego, ten ostatni doniósł wiadomość w 15 minut, czyli jeszcze wcześniej aniżeli rowerzysta.

Na innych szosach odbyły się zawody podobnie, tylko z gorszymi rezultatami: drużyna kolarska garnizonowa przesyłała depesze przeciętnie w 28 minut, drużyna zaś policyjna w 33 minuty. Oczywiście, nagrodę otrzymała drużyna gimnazjalna, lecz sprawiedliwość nakazuje zaznaczyć, że warunki drogowe najlepsze miała właśnie ona. Na zakończenie muszę dodać, że na przyszłość nie należy tolerować takich

faktów, jakie zdarzyły się w drużynie wojskowej, że podczas biegu niektórzy zawodnicy palili papierosy.
M. E. Lapecki.

Święto 81 p. p.

W dniu 12 b. m. odbędzie się uroczystość święta pułkowego 81 p. strzelców grodzieńskich połączonego z poświęceniem kasyna pułkowego.

Program:

Dnia 11. XI.
 Capstrzyk muzyki pułkowej.
 Dnia 12. XI.
 Godz. 10. Msza św. w kościele Garn.
 Godz. 12. Obiad żołnierski.
 Godz. 13. Poświęcenie Kasyna pułkowego.
 Godz. 14. Obiad w Kasynie.
 Godz. 17. Przedstawienie w Teatrze miejskim dla żołnierzy i gości, poprzedzone słowem wstępnym.
 Godz. 20. Zabawa taneczna w Kasynie garnizonowym na Zamku.
 Godz. 20³⁰. Zabawa w Domu Podoficera dla szereg. 81 p. p.

Czytajcie „Nadniemeński Kurjer Polski”

Służba asystencyjna na kresach wschodnich

Ogłoszony został następujący rozkaz M. S. Wojsk. L. dz. 12484.0. de B:

„Bandy zbrodnicze, przedzierające się przez granice wschodnie Rzplitej, stały się od pewnego czasu prawdziwą plagą tamtejszej ludności. Zakłócają one normalny bieg życia społecznego, wnoszą niepokoje w dusze mieszkańców, niepewność życia i mienia; — mogą się stać podstawą dla wrogości dla państwa akcji tak wewnątrz jak i na zewnątrz.

Akcja musi być zduszona w zarodku z całą bezwzględną energią, autorytet zaś państwa oraz ład i porządek powinny być przywrócone w całej pełni.

Działalność więc żołnierzy dla tego celu użytych musi się przejawiać w wystąpieniach energicznych, planowych i zdecydowanych. Nie może się ona ograniczać do samego współdziałania z organami administracyjnymi. Każdy dowódca, który

został wezwany do akcji, ponosi za jej przeprowadzenie pełną odpowiedzialność — on jest jej właściwym kierownikiem. Wszelka połowiczność w jego działaniu, — które, w chwili, gdy oddział wojskowy występuje, powinno być zawsze skuteczne — musi być wykluczona.

Głębsze warunki terenowe, zle drogi i niedostateczna łączność na Kresach muszą być pokonane u partą wolą energią i inicjatywą. Jest to egzamin, który składa dowódca i oddział, gdy w akcji swej wykazuje całą wartość moralną i zalety żołnierskie.

Żądam więc od dowódców i oddziałów, powołanych do pełnienia ciężkiej służby asystencyjnej na kresach, okazania tej wartości moralnej, energii i inicjatywy. Odnosić dowódców, którzy wymienionych cech nie wykazują, wyciągnąć odpowiednie konsekwencje, tak na miejscu, jak i przy ocenie kwalifikacyjnej.

Wojsko nie może zawieść zaufania jakie pod tym względem pokłada w niem społeczeństwo. (1—123)

(„Polska Zbrojnia“).

Wielka loteria fantowa „Tygodnia Akademika“

Loteria jakiej dotychczas nie było. Zawiazało się już 69 Komitetów prowincjonalnych. Cóż na to Grodno? Jeszcze czas zając się loterią

Jak dotychczas na apel Komitetu „Tygodnia Akademika“ odezwano się 69 uposażonych miast Rzeczypospolitej.

Fantów zadeklarowano bądź zakupiono już 40.000 szt. wśród których imponują swą wartością: konie angielskie z amerykańskimi, koń wierzchowy z siodeł, samochod, krowa, 10 wagonów węgla, wspaniałe platery, garnitury mebli stylowych, sypialnia, gabinet, łóżka i t. d. Wartość ofiarowanych fantów sięga z górą 100.000 zł. Cena losu 1 zł. Fanty będą wystawione na publiczny widok w pawilonie, budowę którego już rozpoczęto w ogrodzie Warszawskiej Dyrekcji Kolejowej.

Cóż na to Grodno, które nie podjęło minimalnych trudów zorganizowania u siebie loterii i pozbawiło w ten sposób swoich obywateli możliwości wzięcia udziału w tej imponującej i przystępnej dla szerokiego kół publiczności loterii?..

Jeszcze czas zebrać 100 drobniaków i skierować do Warszawy (Kopernika 41) celem otrzymania kompletu losów, wśród których znajdują się i powyżej wymienione fanty wartościowe.

Zgłaszać się osobiście można nawet do 12-go listopada r. b. Formalności będą załatwiane w ciągu 1-ej godziny.

W Komitetach już zarejestrowanych ciągnięcie będzie trwało od 9 do 16 listopada r. b.

Macierz Szkolna w Gdańsku

W tych dniach otrzymaliśmy od Zarządu Macierzy Szkolnej w Gdańsku odezwę, którą podajemy w streszczeniu.

W dniu 13 maja 22 r. powstało w Gdańsku pierwsze polskie gimnazjum koedukacyjne, utrzymywane przez utworzoną M. S.

„Czem“ głosi odezwę była też dobiec dla Gdańszczan Polaków, wystarszy tylko nadmienić, że walczono o nią dziesiątki lat i że gimnazjum to jest jedynym zakładem średnim dla 20 tysięcy ludności

polskiej na obszarze W. M. Gdańska.

Dopiero traktat Wersalski dał i Polakom w Gdańsku możliwość zrealizowania tak długo upragnionego ideału założenia własnej wyższej polskiej uczelni, której wychowankowie zasilać będą rokrocznie tak nikt kadry tubylczej polskiej inteligencji w Gdańsku. A jaką wartość dla Polski stanowić będzie coroczne pomnożenie szeregu uświadomionych narodowo i wykształconych kupców, inżynierów, adwokatów, lekarzy, księży, profesorów, urzędników w Gdańsku, jedynym porcie polskim, o tem chyba każdy Polak wie dobrze.

Macierz Szkolna poza utrzymaniem szkół prowadzi gorączkową akcję w celu uzyskania funduszy na wpisy dla Polaków słuchaczy politechniki gdańskiej, którzy dzięki podniesieniu wpisowego z 50 na 500 g. mają prawie uciążliwe uczęszczanie do uczelni.

Walcząc z niemożliwością wprost trudności finansowej natury M. S. ta niezbędna wprost dla polskości, placówka odwołuje się do obywatelskich uczuć całego narodu z prośbą o datki i zapisywanie się w poczet członków.

W zrozumieniu powagi sytuacji niniejszem otwieramy rubrykę składek i zapisów gorąco nawołując wszystkich, którym sprawa nasza leży na sercu.

KRONIKA

Pomoc dla studentów Rosjan

Grodzieński komitet dla studentów Rosjan za przykładem roku ubiegłego urządza imprezę, mającą na celu zdobycie funduszy dla zasilenia kasy „Związku studentów Rosjan w Polsce“.

Obecnie związek studentów rosjan liczy 315 członków, z których 170-u kształcą się w warszawskich wyższych uczelniach.

Związek udziela zasiłków niezamożnym swoim członkom w postaci stypendiów, którym wspomaga 25 członkom co jednak stanowi kroplę w morzu, wobec tego że z liczby 170 uczących się w Warszawie prawie 80 proc. potrzebuje pomocy.

Pragnąc stworzyć choć kilka jeszcze stypendiów, Związek zorganizował instytucję, chrestnych ojców i matek z pośród ofiarodawców sum na stypendja. Związek po otrzymaniu zawiadomienia, że ktoś życzy sobie wpłacić do kasy miesięczną

kwotę na stypendja komunikuje ofiarodawcy nazwisko najuboższego studenta i powiadamia w ciągu całego roku o postępach pupila. Każdy stypendysta obowiązany jest podpisać, że po ukończeniu zakładu naukowego i zdobyciu odpowiednich środków do życia będą wpłacać na r/k otrzymanych sum pomocy odpowiednią kwotę miesięcznie do kasy związku, jako zwrot otrzymanej dziś zapomogi.

Dla wspomnienia przeto tej instytucji grono osób z p. P. Kraczkiewiczem na czele, urządza w najbliższym czasie wielki koncert-bał w salonach hot. „Royal“. W ubiegłym roku na ten cel urządzone było przedstawienie w teatrze miejskim, gdzie kółko amatorskie odegrało sztukę „Wuj Wania“.

Zabawa na bibliotekę

Stowarzyszenie urzędników państwowych urządza w dniu dzisiejszym 8. 11. w salonach hotelu Royal zabawę towarzyską z tańcami, z której dochód przeznaczono na bibliotekę stowarzyszenia.

Bilety wstępu 3 złote.

Szmołcówna

14 b. m. odbędzie się w teatrze miejskim produkcja artystyczne warszawskich gości: Szmołcówny-prymabaleriny teatrów Warszawskich, Szatkowskiego deklamatora oraz Elszky pianisty.

Odwołanie balu Weteranów

Otrzymaliśmy zawiadomienie, że zapowiadany na sobotę bal w Zamku na rzecz Weteranów 63 r. nie odbędzie się.

„REWIZOR“

p/g słynnego utworu Gogol'a

— W najbliższych dniach —

kino „LIRA“

U w a g a!!!

Nie bacząc na mocną tendencję zboża zdecydowałem się wobec posiadania większego zapasu różnych gatunków przennej i żytniej maki jakoteż, ograć czasowo obniżyć ceny na te artykuły. Poleca się Sz. Klijentelji korzystanie z tej okazji.

Z poważaniem O. Kosowski.
Młyn parowy w Grodnie.

OD ADMINISTRACJI

Uprasza się Sz. P. Prenumeratorów miejscowych i z prowincji o wpłacenie prenumeraty za m. listopad.

Bacność! Po gruntownym odświeżeniu **Bacność!**

ZAKŁAD FRYZZERSKI FELIX

w hotelu Royal Horodniczańska 12, odtworzył nowy

dział kosmet.-perfumer. i galanteryjny

obficie zaopatrzony w pierwszorzędne artykuły firm krajowych i zagranicznych.

7—30

Czytacie „Nadniemeński Kurjer Polski“

List do Redakcji

Szanowny Panie

Redaktorze!

W Nr 93 z dn. 2. XI. 24 r. w notacji „Twórcy Komitetu Białoruskiego“ jest wymienione moje nazwisko, wobec czego proszę o łaskawe sprostowanie, że na zebraniu w hotelu „Kijowskim“ mnie do Zarządu nie tylko nie wybierano, ale ja tam wcale nie byłem i nic o mającym się odbyć zebraniu nie wiedziałem.

Proszę przyjąć wyrazy i t. d.

E. Mitkiewicz.

Folwark

150 morgowy. ziemia pszenna, maszynowe zabudowania, maszyny, żywy i martwy ławentarz. Miejscowość położona 15 km. od Bydgoszczy i 15 minut do stacji kolei powiat, tanio do sprzedania.

Zgłoszenia do Spółki Samodzielnych Piekarzy i Cukierników w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 31-a, telefon 147.

Wystawa Sztuk Pięknych

otwarta w Salonach Muzeum gmach Starostwa codziennie od 10—3 popoł.

Dzierżawa

majątek i poszukiwanie się w Grodzieńszczyźnie od 120—200 ha. Informacje pisemne z wyszczególnieniem warunków lub osobiste oferty zgłaszać do T-wa Parcelacyjno - Pomiarowego Osadnik Kresowy Jagiełłońska Nr. 34.

Kino EDEN. Wkrótce.

DZIEWCZĘ z KARUZELI